Dosarul nr. 3-2553/2023
2-23130461-12-3-11092023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat public la 21.11.2024 în mun.Chişinău
Hotărârea integrală întocmită la 03.02.2025

21.11.2024 mun. Chişinău
Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Preşedintele şedinţei, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Versavia Șumilin

examinând în ședință publică, acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Valeriu Bivol împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, cu privire anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t :

La 11.09.2023, Valeriu Bivol, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând :

- Anularea Deciziei privind stabilirirea pensiei pentru vechime în muncă nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023 emisă de către CTAS Ialoveni și anularea refuzului nr. 3860 din 17.08.2023 emis de către CNAS;

- Obligarea stabilirii și recalculării pensiei, în cuantum de 6845,91 lei din suma totală a soldei, în mărime de 164302,03, conform Certificatului nr. 93 din 07.03.2023, cu achitarea diferenței pensiei neachitate începînd cu 04.03.2023, ținând cont de indexările stabilite conform legii, cu includerea vechimii în muncă de 25 ani 06 luni și 2 zile.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat următoarele : în fapt, a activat în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor de Interne în perioada 01.09.1997 - 26.06.1999, și respectiv, 27.06.1999 - 03.03.2023.

La data de 03.03.2023, a demisionat din propria inițiativă cu dreptul la pensie, în condițiile în care, vechimea totală în muncă a reclamantului la data încetării raportului de serviciu, constituia 25 ani, 06 luni, 02 zile.

La 13.03.2023, reclamantul a depus cerere cu privire la stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni, prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, conform Legii nr. 1544/1993, începînd cu 04.03.2023.

Prin Decizia privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023, CTAS Ialoveni a stabilit că, solicitantul, Bivol Valeriu, a activat în instituțiile de forță în perioadele 01.09.1997 - 26.06.1999, și respectiv, 27.06.1999 - 03.03.2023, stabilindu-i stagiu total în mărime de 25 ani și 6 luni.

Totodată, CTAS Ialoveni, prin decizia supra menţionată, a stabilit că solda totală din care urmează

a fi calculat cuantumul pensiei este în mărime de 129670,48 lei. Procentul pensiei fiind de 50%, reclamantului ia fost stabilită o pensie în mărime de 5402,94 lei de la data de 04.03.2023, cu indexare de la 01.04.2023, în mărime de 6213,38 lei.

Nefiind de acord cu decizia privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/29/71 din 16.03.2023 CTAS Ialoveni, la 08.08.2023, a contestat actul supra menționat către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, depunînd Cererea prealabilă cu nr. B-3860/23 din 08.08.2023, prin care a solicitat anularea Deciziei privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023 ca fiind una ilegală și emiterea unei decizii prin care să se recalculeze pensia pentru vechimea în muncă începând cu 04.03.2023, în mărime de 6845,91 lei, inclusiv indexarea de la 01.04.2023.

La data de 17.08.2023, a fost recepționat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova la cererea prealabilă, potrivit căruia reclamantului ia fost refuzat în satisfacerea pretențiilor invocate, stabilind ca fiind legală Decizia privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023 și temei de anulare neexistând.

În corespundere cu prevederile art. 44 alin. (1) al Legii nr.1544/1993, *„pensia* pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi *din trupele organelor afacerilor interne,* precum şi *funcţionarii publici cu statut special* din sistemul administraţiei penitenciare, şi pentru familiile lor *se calculează din solda acestora”.*

La luarea deciziei privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, CTAS Ialoveni, nu a inclus toate sumele indicate în Certificatul nr. 93 din 07.03.2023 privind plata soldei lunare şi ajutorului material pentru calcularea pensiei eliberat de către angajator, şi anume, *sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit, în mărime de 21792,72 lei, sporul pentru munca de noapte în mărime de 9067.53 lei, premiul anual în mărime de 2271,30 lei.*

Consideră reclamantul că, prin neincluderea sumelor indicate la calcularea pensiei pentru vechimea în muncă, au fost încălcate dispozițiile alin. (2) al art. 44 al Legii nr. 1544/1993, care stabilește că, *Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.*

Or, acest fapt este prevăzut şi la pct. 1 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, care prevede că, „(...) pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din *trupele organelor afacerilor interne* corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi *funcţionarilor publici cu statut special* din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu (...)”.

Totodată, potrivit pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, „în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, sînt acordate permanent”.

Conform art. 10 alin.(l) şi (2) al Legii nr.270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, „salariul lunar al personalului din unităţile bugetare pentru activitatea desfăşurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din : a) partea fixă, compusă din :- salariul de bază; - sporul lunar pentru gradul profesional; - sporul lunar pentru deţinerea titlului ştiinţific şi/sau ştiinţifico-didactic; - sporul lunar pentru deţinerea titlului onorific; b) partea variabilă, care cuprinde

: - sporul pentru performanţă; - sporuri cu caracter specific. (2) Suplimentar la cele menţionate la alin.(1), personalul unităţilor bugetare beneficiază, după caz, de : - sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii nefavorabile; - sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte şi/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare şi/sau în zilele de repaus; - spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanţate din surse externe; - premii unice; - premiu anual".

În conformitate cu prevederile art. 39 al Legii nr. 288 din 16.12.2016 privind funcţionarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, „(1) Durata săptămînii de muncă a funcţionarilor publici cu statut special este de 40 de ore. (2) Formele de organizare a timpului de muncă, programul de muncă, evidenţa globală a timpului de muncă şi acordarea repausului săptămînal pentru funcţionarii publici cu statut special se stabilesc de către angajator în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare. (3) *în cazul muncii suplimentare, funcţionarilor publici cu statut special li se asigură compensarea timpului lucrat suplimentar potrivit normelor legale.* (4) Atragerea funcţionarilor publici cu statut special la muncă suplimentară în zilele de repaus şi în zilele de sărbătoare nelucrătoare se efectuează în cazurile stabilite de legislaţia muncii, în baza unui act administrativ motivat al angajatorului sau al persoanei împuternicite de către acesta, care se aduce la cunoştinţa salariaţilor contra semnătură, astfel încît să se asigure continuitatea serviciului şi capacitatea de acţiune a entităţii. (5) *în cazul prezentării la serviciu în condiţiile alin. (4), funcţionarii publici cu statut special beneficiază, în baza tabelului de pontaj, de retribuire în modul stabilit de legislaţia în vigoare".*

Prin urmare, reieşind din normele legale supra menţionate, este evident caracterul ilegal al Deciziei privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023 şi refuzului nr. 3860 din 17.08.2023, şi anume, prin neincluderea în cuantumul pensiei sumele achitate pentru *munca prestată în condiţii de risc sporit în mărime de 21792.72 lei, sporul pentru munca de noapte, în mărime de 9067.53 lei, premiul anual în mărime de 2271.30 lei, si premiului unic în mărime de 1500 lei.*

Or, autoritatea publică pârâtă nu a luat în considerare specificul activităţii reclamantului, ultimul fiind *funcţionar public cu statut special din cadrul Direcţiei patrulare „Centru" a Inspectoratului naţional de securitate publică al IGP al MAI,* care implică activitatea colaboratorilor *pe timp de noapte şi în condiţii de risc sporit,* o activitate continuă a subdiviziunilor în care sunt antrenaţi angajaţii subdiviziunilor MAI în care sunt antrenaţi angajaţii autorităţii conform graficului de serviciu.

Respectiv, plăţile pentru munca prestată în condiţii de risc sporit si pe timp de noapte, nu pot fi apreciate decât plăţi care sunt acordate permanent, autoritatea publică pârâtă făcând o apreciere eronată a normelor legale supra enunţate, cu privire la stabilirea soldei băneşti din care urma a fi calculată pensia pentru vechime în muncă a reclamantului.

Totodată, stabilește cu certitudine faptul că CNAS a interpretat eronat legea catalogând premiul anual drept plată stimulatorie cu caracter unic, or, premiul anual, reprezintă o plată ce se achită sau trebuie să fie achitată de către angajator permanent în fiecare an, fapt ignorat şi interpretat eronat de către autoritatea publică pârâtă.

În această ordine de idei, se stabește cu certitudine faptul că, autoritatea publică pârâtă prin emiterea actului administrativ defavorabil, şi anume, *Decizia privind stabilirea pensiei nr.* 40/2023/2971 din 16.03.2023 şi refuzul nr. 3860 din 17.08.2023, a încălcat prevederile pct. 4 lit. a) al Hotărârei Guvernului nr.78 din 21.02.1994 unde se stipulează că „*Media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor si suplimentelor se deduce astfel : a) sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor si suplimentelor cu excepţia celor enumerate în alineatul trei al punctului 3 din prezenta hotărîre) plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare".*

Or, sumele achitate pentru *munca prestată în condiţii de risc sporit în mărime de 21792,72 lei, sporul pentru munca de noapte, în mărime de 9067.53 lei, premiul anual, în mărime de 2271,30 lei,* sunt plăţi cu caracter permanent şi nu pot fi catalogate drept plăţi cu caracter unic, în corespundere cu normele legale supra enunţate, autoritatea publică pârâtă diminuând abuziv şi ilegal cuantumul soldei băneşti din care urma a fi calculată pensia pentru vechime în muncă a reclamantului, Bivol Valeriu, astfel, cuantumul pensiei a fost stabilită contrar prevederilor art. 44 al Legii nr. 1544/1993.

Atrage atenţia că din obiectul acţiunii rezultă că reclamantul urmăreşte obţinerea unei pensii mai bune, drept garantat de *art.47 alin.(2) al Constituţiei RM.*

Chiar dacă dreptul la pensie, nu este un drept de sine stătător, consacrat şi apărat ca atare de Constituţia RM şi CEDO, *graţie caracterului patrimonial al prestaţiilor sociale,* a fost asimilat de către Curte, în anumite condiţii, *unui drept de proprietate (proces denumit „socializare a noţiunii de bunuri"),* iar, în consecinţă, protecţia dreptului la pensie oferită de art. 47 din Constituţie, este „condimentată" cu protecţia oferită de *art. 46 din Constituţie şi art. 1 al Protocolului 1 al CEDO.*

Mai mult ca atât, *„grad dublu"* de protecţie a dreptului la pensie, atât din perspectiva dreptului fundamental consfinţit în art. 47 din Constituţia Republicii Moldova, art. 22 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, art. 12 din Carta Socială Europeană Revizuită; art.9 din Pactul Internaţional privind Drepturile Economice, Sociale şi Culturale, cât şi din perspectiva dreptului de proprietate garantat prin dispoziţiile art.46 din Constituţie şi art.1 Protocolul 1 al CEDO.

În cauza *Dacia SRL c. Moldovei,* CtEDO a menţionat că o lipsire de proprietate poate fi justificată dacă se dovedeşte că aceasta este, *inter alia,* „în interes public" şi „în condiţiile prevăzute de lege".

Mai mult, orice ingerinţă în dreptul de proprietate trebuie, de asemenea, să corespundă cerinţei de proporţionalitate. Statul trebuie să dispună de motive întemeiate pentru a pune în funcţiune orice ingerinţă privind dreptul la proprietate, aceasta urmând a fi nu doar legală şi urmărind un scop legitim de protecţie a interesului general, dar şi necesară în vederea atingerii acelui scop şi în acelaşi timp rezonabilă şi proporţională, adică cel mai bine plasată să asigure un echilibru just între interesele general şi individual implicate la caz.

Nu este suficient ca o măsură privativă de proprietate să urmărească un obiectiv legitim „de utilitate publică", trebuie să existe un raport rezonabil, de proporţionalitate între mijloacele utilizate în scopul vizat, un „just echilibru" între exigenţele interesului general şi imperativele drepturilor fundamentale ale individului, echilibru rupt dacă persoana în cauză a suportat „o sarcină specială şi exorbitantă"/a *se vedea cauza Sporrong şi Lonnroth c. Suediei 23.09.1982).*

Astfel, o interpretare abuzivă în defavoarea părţii slabe a circumstanţelor de fapt şi a prevederilor legale ce stabilesc recalcularea pensiei, duce în mod inevitabil la încălcarea nu numai a prevederilor legale naţionale dar și a tratatelor internaţionale la care Republica Moldova face parte.

Pârâtul, Casa Națională de Asigurări Sociale, la 27.06.2024, prin intermediul cancelariei Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Rîșcani) a înaintat referință, prin care a solicitat, în temeiul art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, respingerea cererii de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată de examinare şi soluţionare în fond a acţiunii, r/reclamantului Bivol Valeriu - avocatul Chiper Natalia, a solicitat admiterea acțiuni pe motivele de fapt și de drept invocate în acțiune.

Reprezentantul pârâtei, Casa Națională de Asigurări Sociale, nu s-a prezentat în ședința de judecată, instanța considerând posibilă examinarea cauzei în lipsă, pe motivul citării legale, în conformitate cu prevederile art. 218 lit. d) Cod Administrativ.

Examinînd cererea de chemare în judecată, audiind explicaţiile părţilor, cercetînd probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că acţiunea urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

În condițiile speței, Decizia CTAS Ialoveni nr.40/2023/2971 din 27.03.2023, precum și decizia CNAS exprimată prin scrisoarea nr.3860 din 17.08.2023, constituie în sine act administrativ individual defavorabil pentru Valeriu Bivol, pasibil controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Or, conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) lit. a) Cod Administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Cu referire la procedura prealabilă:

La 13.03.2023, reclamantul a depus cerere cu privire la stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, către CTAS Ialoveni, prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, conform Legii nr. 1544/1993, începînd cu 04.03.2023.

Prin Decizia privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023, CTAS Ialoveni a stabilit că, solicitantul, Valeriu Bivol, a activat în instituțiile de forță în perioadele 01.09.1997 - 26.06.1999, și respectiv, 27.06.1999 - 03.03.2023, stabilindu-i stagiu total în mărime de 25 ani și 6 luni.

Nefiind de acord cu decizia privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/29/71 din 16.03.2023 CTAS Ialoveni, la 08.08.2023, a contestat actul supra menționat către CNAS, depunînd Cererea prealabilă cu nr. B-3860/23 din 08.08.2023, prin care a solicitat anularea Deciziei privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023 ca fiind una ilegală și emiterea unei decizii prin care să se recalculeze pensia pentru vechimea în muncă începând cu 04.03.2023, în mărime de 6845,91 lei, inclusiv indexarea de la 01.04.2023.

La data de 17.08.2023, a fost recepționat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova la cererea prealabilă, potrivit căruia reclamantului ia fost refuzat în satisfacția pretențiilor invocate, stabilind ca fiind legală Decizia privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023 și temei de anulare neexistând.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că reclamantul a urmat conduita prescrisă de lege în vederea tranșării pe cale extrajudiciară a litigiului iscat.

În privința termenului de contestare a actului evidențiat supra, instanța corelând momentul emiterii Decizie nr. 3860 din 17.08.2023, cu momentul înaintării acțiunii în judecată - 11.09.2023, atestă întrunirea termenilor legali de valorificare a acțiunii.

Din conținutul acțiunii, prin prisma cadrului legal citat, rezultă că, Valeriu Bivol revendică un drept subiectiv vătămat şi repercusiunile negative generate de actul administrativ individual defavorabil contestat.

În urma analizei actului administrativ contestat, precum și a contextului solicitărilor formulate de reclamant, instanța constată că acțiunea dedusă judecații este o acțiune în obligare, conform prevederilor art. 206 Cod Administrativ.

Totodată, ținând cont de localizarea sediului autorității publice care a desfășurat activitatea administrativă contestată, în virtutea art. 191 alin. (1) și art. 196 Cod Administrativ se constată competența materială și teritorială a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) în examinarea acțiunii de contencios administrativ dedusă judecății.

Prin urmare, instanța consideră că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod Administrativ, nu se regăsesc.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 2 alin. (2) Cod Administrativ, anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

Conform art. 93 Cod Administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 194 Cod Administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

Conform art. 219 Cod Administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Materialele cauzei denotă că, la data de 03.03.2023, Valeriu Bivol a demisionat din propria inițiativă cu dreptul la pensie, în condițiile în care, vechimea totală în muncă a reclamantului la data încetării raportului de serviciu, constituia 25 ani, 06 luni, 02 zile.

La 13.03.2023, reclamantul a depus cerere cu privire la stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, către CTAS Ialoveni, prin care a solicitat stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă, conform Legii nr. 1544/1993, începînd cu 04.03.2023.

Prin Decizia privind stabilirea pensiei nr. 40/2023/2971 din 16.03.2023, CTAS Ialoveni a stabilit că, solicitantul, Bivol Valeriu, a activat în instituțiile de forță în perioadele 01.09.1997 - 26.06.1999, și respectiv, 27.06.1999 - 03.03.2023, stabilindu-i stagiu total în mărime de 25 ani și 6 luni.

Prin Decizia sus menționată, CTAS Ialoveni a stabilit solda totală din care urmează a fi calculat cuantumul pensiei în mărime de 129670,48 lei. Procentul pensiei fiind de 50%, reclamantului ia fost stabilită o pensie în mărime de 5402,94 lei de la data de 04.03.2023, cu indexarea de la 01.04.2023, în mărime de 6213,38 lei.

Dezacordul cu decizia CTAS Ialoveni nr. 40/2023/29/71 din 16.03.2023, a determinat reclamantul Bivol Valeriu să sesizeze instanţa de contencios administrativ cu prezenta acţiune.

Conform art.3 Cod Administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Art.5 Cod Administrativ, prevede că, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Art. 20 Cod Administrativ, prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin. (1) Cod Administrativ, orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Exercitând controlul judiciar al actului administrativ contestat din perspectiva argumentelor participanților la proces, în limitele obiectului acțiunii și cercetând din oficiu situația de fapt și de drept a cauzei deduse judecății, instanța conchide că acesta este legal, conform raționamentelor ce succed infra.

Conform art. 44 al Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/1993, (1) Pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

(2) Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului penitenciar, stabilesc următoarele:

Pct. 2. Pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi ale funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi băneşti :

a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră (cu excepţia persoanelor indicate în subpunctele „b” şi „c” ale prezentului punct) - din salariul funcţiei deţinute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru

vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Militarilor din corpul de ofiţeri, transferaţi pentru motive de sănătate sau limită de vârstă de la activitatea legată de efectuarea zborurilor în posturi cu salarii de funcţie mai mici, care la ziua transferului aveau vechimea în muncă suficientă pentru a li se stabili pensia pentru vechime în muncă, la eliberarea din serviciul militar activ pensia li se calculează din salariul de funcţie de care beneficiau la momentul transferului, dacă acesta este mai mare decât salariul de funcţie conform postului scriptic la momentul concedierii.

În acelaşi mod se calculează şi pensiile persoanelor din corpul de ofiţeri cu gradul militar de colonel, colonel de poliţie, colonel de justiţie, colonel al serviciului intern, persoanelor asimilate lor şi superiorilor, care sânt transferaţi în interes de serviciu, pentru motive de sănătate sau limită de vârstă din funcţia ce au deţinut-o cel puţin trei ani în posturi cu salarii de funcţie mai mici şi care în ziua transferului aveau dreptul la pensie pentru vechime în muncă;

b) pentru militarii din corpul de ofiţeri şi persoanele din corpul de comandă (cu excepţia inferiorilor) din organele afacerilor interne, corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, detaşaţi pentru a lucra în ministere, departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu menţinerea în serviciul militar activ sau în serviciul organelor afacerilor interne, sau în serviciul Poliţiei de Frontieră, în serviciul organelor Centrului Naţional Anticorupţie care au fost remuneraţi în modul şi cuantumul stabilit pentru colaboratorii ministerelor, departamentelor, instituţiilor şi organizaţiilor nominalizate - din salariul de funcţie stabilit militarilor din corpul de ofiţeri sau persoanelor din corpul de comandă al organelor afacerilor interne, persoanelor din corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare pentru exercitarea unor funcţii similare în ministerele de unde au fost detaşaţi, salariul pentru gradul militar (special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mare decât media lunară prevăzută pentru militari şi persoanele din corpul de comandă în ministerele de unde au fost detaşaţi;

c) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, eliberaţi din serviciul militar activ (din organele afacerilor interne sau Poliţia de Frontieră) până la intrarea în funcţie conform schemei de încadrare - din suma tuturor tipurilor de drepturi băneşti prevăzute în punctul 1 al prezentei hotărâri.

Avansarea în grad a militarilor în rezervă nu constituie un temei pentru revizuirea pensiei stabilite anterior.

Pct. 3. În media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, sânt acordate permanent.

Totodată, indemnizaţia pentru executarea conştiincioasă a obligaţiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproşabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) şi asistenţa materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decât mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizaţia de concediere şi plăţile compensatorii.

Se consideră plăţi compensatorii:

- compensaţia pentru concediul nefolosit;
- compensaţia în schimbul raţiei alimentare;
- compensaţia în schimbul echipamentului;
- compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii;
- compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ;
- indemnizaţiile de transfer;
- plăţile de asigurare;
- indemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;
- indemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne;
- majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or. Bender;
- plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sârguincioasă;

Pct. 4. Pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare:

a) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare - ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 până la data de 1);

b) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanelor din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care au îndeplinit serviciul mai puţin de un an, li se iau în calcul lunile calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 până la data de 1), iar militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, precum şi membrilor familiilor lor din rândurile pensionarilor - 12 luni calendaristice;

c) pentru militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanele din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care s-au aflat în serviciu mai puţin de o lună, perioada de decontare se calculează ca o lună calendaristică deplină.

Media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se deduce astfel:

a) sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor (cu excepţia celor enumerate în alineatul trei al punctului 3 din prezenta hotărâre) plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare;

b) pentru persoanele concediate pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997, sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor prevăzute pentru stabilirea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, care îşi îndeplinesc serviciul, se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

Astfel, analizând prevederile legale citate în coroborare cu circumstanțele cauzei, instanța constată că : *sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit (21792,72 lei), sporul pentru munca de noapte (9067,53 lei), premiul anual (2271,30 lei) şi premiul unic (1500,00 lei)*, *nu se încadrează în acele tipuri de drepturi băneşti stabilite de legislator care se iau în considerare la stabilirea pensiei potrivit Legii nr. 1544/1993*, or, potrivit pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi sistemului penitenciar", în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, sânt acordate permanent.

Respectiv, instanța constată că, argumentele reclamantului nu pot fi reținute, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția Casei Naționale de Asigurări Sociale se întemeiază pe o interpretare corectă a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor, în conformitate cu competențele prevăzute de legislația în vigoare.

Prin urmare, instanța reține că nu a identificat careva temei de anulare a actului administrativ - Decizia CTAS Ialoveni nr.40/2023/2971 din 27.03.2023, precum și decizia CNAS exprimată prin scrisoarea nr.3860 din 17.08.2023.

Din considerentele menţionate supra, instanța ajunge la concluzia de a respinge acţiunea de contencios administrativ înaintată de către Valeriu Bivol împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, or pârâtul prin argumentele şi probele anexate la materialele cauzei a demonstrat legalitatea actului contestat.

Având în vedere că cerința reclamantului cu privire la anularea actului administrativ a fost respinsă ca neîntemeiată, autoritatea pârâtă prin argumentele şi probele anexate la materialele cauzei demonstrând legalitatea acestuia, instanța reține că și cerințele subsecvente invocate de reclamant în acțiune prin care se solicită : Obligarea CNAS la stabilirea și recalcularea pensiei, în cuantum de 6845,91 lei din suma totală a soldei, în mărime de 164302,03, conform Certificatului nr. 93 din 07.03.2023, cu achitarea diferenței pensiei neachitate începînd cu 04.03.2023, ținând cont de indexările stabilite conform legii, cu includerea vechimii în muncă de 25 ani 06 luni și 2 zile, cît și perceperea cheltuielilor de judecată, urmăresc soarta primei pretenții. Or, aceste cerinţe sunt legate între ele şi se deduc una din alta, astfel încât soluţia dată pe una din pretenţii influenţează soluţia care urmează a fi dată pe cea de a doua pretenție.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Valeriu Bivol împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, cu privire anularea actului administrativ – Decizia CTAS Ialoveni nr.40/2023/2971 din 27.03.2023, precum și decizia CNAS exprimată prin scrisoarea nr.3860 din 17.08.2023, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani).

Preşedintele şedinţei,

judecătorul Igor Barbacaru